28 TEMMUZ 1940
Pazar
Üçüncü Yıl - No. 805

Yeni Sabah

GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ

İdare Yeri
Nuruosmaniye, No. 54 İstanbul
Telgraf: YENİ SABAH İstanbul
TELEFON: 20795
Her Yerde 5 Kuruş

Almanların Müstakbel Avrupası

Almanya, Avrupayı kendi malı biliyor. Ve Avrupaya kendi tensib ettiği iktısadi düzeni zorla kabul ettirmeğe hazırlanıyor.

Yazan: Hüseyin Cahid YALÇIN

Almanlar kendilerini şimdiden Avrupanın arpa ambarına tamamen yerleşmiş gibi bir rüya görüyorlar ve ellerine geçen nimeti Almanya lehinde nasıl istismar edecekleri kararlaştırmak istiyorlar. İşin hakikati budur. Fakat zahiren ayni maksad "harbden sonra Alman ve Avrupa iktısadiyatının kalkınması projesi„ namı altında ifade ediliyor. Bu projeyi hazırlamağa da Nazi iktısad nazırı Dr Funk memur edilmiş. Dr. Funk'un yerli ve ecnebi gazetecilere bu proje hakkında verdiği malûmat, Alman aleyhtarı kaynaklarından Almanyaya karşı isyan ve husumete sevk için isnad edilmiş bir masal addedilemez. Almanyanın muharebede galib gelirse Avrupada ne yapmak istediği hakkında bize bir dereceye kadar fikir verebilecek bir vesikadır.

Çünkü henüz daha neticeye erinciye kadar çok vak'alar cereyan edeceğini düşünmemezlik edemeyen ve ihtiyatı elden bırakmamayı vazife bilen Almanyanın, bütün niyetlerini açığa vurmıyacağı muhakkaktı. Matbuata akseden bu kısım da sansürden geçerek Almanların kendi takdirlerine nazaran başka milletlerde emniyetsizlik ve mukavemet hisleri uyandırmıyacağına ihtimal verdikleri üstü örtülü tasavvurlara inhisar etmek tabiidir. İşte bu kadar masum görünmesine ehemmiyet verilen ve itina edilen bu Alman emellerine şöyle bir göz gezdirelim:

Bizim gazetelere gelen haberlere nazaran Dr. Funk, iptida Nazilerin iktısadî siyaset usullerinde mezhebe bağlı kalmak ve hiç değişmemek gibi bir vasıf bulunmadığını temin etmişti. Onlar şimdiye kadar daima "en iyi„ olan usulü kullanmışlar; istikbalde de sun'î şeyler yaratmak istemiyorlarmış. Yeni Avrupanın iktısadî nizamı "tabiî vakıalar„ üzerine kurulacakmış.

Bu sözler işidenlerde iyi bir tesir hasıl etmek için araştırılmış bir ifade tarzıdır ki biraz dikkat edilince Almanların menfaatleri ve keyifleri nasıl icab ederse öyle hareket edecekleri hakikati derhal kendisini hissettirir. Daha sözün başında Dr. Funk kendilerinin hiç bir prensib, hiç bir kaide, hiç bir mezheb ile bağlı olmadıklarını haber veriyor. Mezhebe müteassıb ve sıkı surette bağlı kalmak (yani doctrinaire olmak) hiç makbul bir vasıf değildir. Fakat Almanlar kendilerinde böyle bir fikir olmadığını iddia ederken istikbalde her an sözlerinden cayabilmek kapısını kendilerine açık bırakmış oluyorlar ve bunu yapmakta kusur etmiyeceklerinin de şimdiden anlaşıldığının farkına varmıyorlar. Fakat böyle hareket için bulacakları bahaneyi de onların satırları arasında keşfetmek zor bir iş değildir. Hep "en iyi usul„ kullanırız diye ileri sürdükleri iddia bunu gösteriyor.

Hüseyin Cahid YALÇIN

(Sonu 3 üncü sayfada)

Başvekil Istanbulda

Dün sabah şehrimize gelen Başvekil, doğruca Floryaya giderek Millî Şef tarafından kabul edildi

Başvekil Dr. Refik Saydam dün sabah Haydarpaşa garından çıkarken ...

Başvekil Doktor Refik Saydam dün sabah saat 8.45 de Ankaradan şehrimize gelmiştir. Başvekil Haydarpaşa garında Vali ve Belediye Reisi Doktor Lûtfü Kırdar, Riyaseti Cümhur Umumî Kâtibi, Vali Muavini Hüdai Karataban, Emniyet Müdürü Muzaffer Akalın, Belediye ve Vilâyet erkânı ve alâkadarlar tarafından istikbal olunmuştur.

Başvekil, Haydarpaşa garından yanında vali ve belediye reisi doktor Lûtfü Kırdar olduğu halde Florya deniz köşküne giderek Millî Şef İsmet İnönü tarafından kabul edilmiş, ve yemeğe alıkonulmuştur.

Başvekilimiz akşam üzeri millî Şef İsmet İnönüne refakat ederek Parkoteline gitmiş ve Millî Şefle beraber akşam yemeğini Parkotelde yemiştir

Hitler

Bulgar nazırlarını kabul etti

Nazırlar dün akşam Sofyaya hareket ettiler

Hitler

Berchtesgaden, 27 (a.a.) — D.N.B. ajansı bildiriyor:

Führerin Bulgar Başvekili Pr. Filof ve hariciye nazırı Popofla yaptığı mülâkat saat 18 de bitmiştir. İki saat süren mümillâkatın, umumî harbdeki silâh arkadaşlığı ve iki millet arasında o zamandanberi hiçbir değişikliğe uğramıyan an'anevî dostluğun samimî tezahürâtı içinde vuku bulduğu öğrenilmiştir. Mülâkatı müteakib Bulgar devlet adamları Führerin davetlisi olarak onunla birlikte çay içmişlerdir.

Führerin köşkünü terketmeden evvel Bulgar başvekili Pr. Filof maiyetindekileri Führere takdim etmiştir. Bu merasimden sonra Hitler Bulgar misafirlerine müsaade almıştır.

(Sonu 3 üncü sayfada)

Millî Şefin gezintileri

İstanbul, 27 (a.a.) — Reisicümhur Millî Şef İsmet İnönü, bu akşam üzeri şehir dahilinde otomobille bir gezinti yaptıktan sonra Parkotele gelmişler ve akşam yemeğini Parkotelde Başvekil Doktor Refik Saydamla beraber yemişlerdir.

İngilizlerle Rumenler arasında gerginlik

New - York, 27 (a.a.) — «New-York Times» gazetesinin Bükreş muhabirinin bildirdiğine göre, Rumanya bahriye nezareti evvelki gece, 4.501 tonluk «Bucegi» ismindeki Rumen şilebi ile 6.394 tonluk «Oltenia» ve 3.152 tonluk «Romania» isimlerindeki Rumen petrol gemilerinin Portsaidde İngiliz makamları tarafından müsadere edildiğini bildirmiştir.

«Bucegi» iptidaî maddeler, hububat, pamuk ve lâstik yüklü idi. İki petrol gemisi ise boş idi. Bu gemilerin bağlama limanı Köstencedir.

Ayni muhabirin ilâve ettiğine göre Rumanya İngiltereye karşı mukabele bilmisil tedbirleri ittihaz etmeğe hazırlanmakta ve Tunada bir çok İngiliz gemileri bulunduğu bildirilmektedir.

Köstencede bulunan İngiliz gemileri bu limandan ayrılmışlardır.

Mussolini

Rumen nazırlarını kabul etti

Nazırlar dün akşam Bükreşe hareket ettiler

Mussolini

Roma, 27 (a.a.) — D.N.B. bildiriyor:

Duçe, Rumen nazırlarını, daha evvel kendisiyle bir buçuk saat

(Sonu 3 üncü sayfada)

Havacılık faaliyeti inkişaf ediyor

Bir buçuk ayda Etimesud ve İnönü kamplarında 19,935 motörlü tayyare uçuşu kaydedildi

Paraşütçülerimiz Antalyada

Ankara, 27 (a.a.) — Hava Kurumu gençlerinin havacılık kamplarındaki çalışmaları hararetli bir duruma varmıştır. Bir haziran tarihinden 15 temmuz

(Sonu 3 üncü sayfada)

Mısıra yeni kıtalar geldi

Avustralyada 125 bin kişi tayyareci olmak için müracaat ettiler

Londra, 27 (a.a.) — Reuter:

Hava nezareti tebliği:

Bombardıman tayyarelerimiz, Dortmund elektrik santralına ve Hollandada Shipol ve Waalhaven tayyare meydanlarına dün güpegündüz hücum etmişlerdir. tayyarelerimizin hepsi salimen dönmüşlerdir».

Bugün sahil müdafaa hava kuvvetlerine mensub bir tayyaremiz Norveç sahilleri açıklarında bir düşman muavin gemisini muvaffakiyetle bombardıman etmiştir. Müretteba-tın bu gemiyi terkettiği görülmüştür.

Şarki Afrikaya gelen yeni kıtaat

Londra, 27 (a.a.) — Reuter:

Harbiye nezareti, Coto D'or ve Rivieradan gelen kıtaatın bir kaç gün evvel şarki Afrikaya vardıklarını bildirmektedir.

Afrikada vaziyet

Kahire, 27 (a.a.) — Reuter ajansı bildiriyor:

İngiliz filosunun son üç hafta zarfındaki icraatı yakın şark milletlerinin İngiliz nihai zaferine olan itimadını takviye etmiştir. Mısırın tecrid edilmiş bir vaziyette kalması endişesi şimdi zail olmuştur. Filhakika, İngiliz filosu İtalyan filosunun ortasından geçerek İngiliz ticaret seyrüsefainine yolu açmıştır. Akdeniz kafilelere açılmıştır ve bu kafilelerden bir çoğu askeri mühimmat ve diğer

(Sonu 3 üncü sayfada)

Ziraat vekilinin seyahati

Ankara, 27 (a.a.) — Ziraat Vekili Muhlis Erkmen refakatinde Ziraat mütehassısları bulunduğu halde otomobille orta Anadoluda bir tetkik gezisine çıkmıştır. Ziraat Vekili bu gezisi esnasında Konya, Afyon, Eskişehir, Kütahya, Niğde, Aksaraya uğrayacak ve bu havalide umumî ziraî durum ile buralarda çalıştırılmakta olan ziraat makinelerinin işletme vaziyetlerini tetkik eyleyecektir.

Nafıa vekili istanbula geliyor

Ankara, 27 (a.a.) — Nafıa Vekili Ali Fuad Cebesoy yarın akşam (bu akşam) buradan İstanbula müteveccihen hareket edecek ve oradan da Trakyaya geçecektir.

Lozan ve İsmet Paşa

Çetin meseleler karşısında

Küçük bir pisikoloji ve taktik hatası Türkiyeyi milyonlara mahkûm edebilirdi

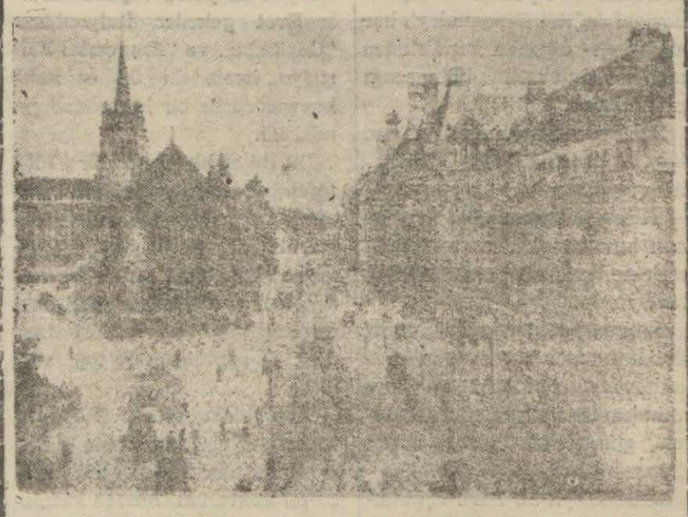

Lozan şehrinden bir manzara

(Yazısı 3 üncü sayfada)

Almanyaya yapılacak ihracatın tevzii

Liste Ankaradan tebliğ edildi

Ankaradan gelen İstanbul mıntaka ticaret müdürünün beyanatı

Bir müddettenberi Ankarada bulunan İstanbul mıntaka ticaret müdürü Avni Pakman dün sabahki trenle Ankaradan şehrimize gelmiştir. Dün kendisile görüşen bir muharririmize mıntaka ticaret müdürü şu beyanatta bulunmuştur:

"— İstanbul mıntakasını alâkadar eden bazı ticarî meseleler etrafında vekâlete izahat vermek ve bazı meseleler hakkında icab eden talimatı almak üzere Ankaraya gittim. Ankarada bulunduğum müddet zarfında fiyat mürakabe komisyonunun en mühim bir tetkik mevzuu olan manifatura işi de görüşüldü. Esasen manifaturanın peraken de satışları için fiyat tesbit edilmemiş olduğundan komisyon etüdlerine devam edecektir. „

İç Ticaret Umum müdürünün tetkikleri

Diğer taraftan iç ticaret umum müdürü Cahid de dün şehrimize gelmiştir. İç ticaret umum müdürü İstanbulda kaldığı müddet zarfında vekâleti alâkadar eden muhtelif mevzularla meşgul olacaktır. İç ticaret u-

(Sonu 3 üncü sayfada)

Amerikanın bir kararı

Petrol ve hurda demir ihracı kontrol edilecek

Nevyork, 27 (a.a.) — Petrol, petrol müştakatı ve hurda demir ihracatının kontrolü hakkındaki Birleşik Amerika hükümetinin kararı, Amerikada büyük bir alâka uyandırmıştır. Bütün radyo münekkidleri, bu kararın Japonya ve İspanyaya gitmekte olan bu maddeler üzerine fili bir ambargo koymakta olduğunu mütalea etmektedirler. Pek iyi tanınmış olan radyo münekkidi Raymond Swing, şu mütaleayı serdetmiştir:

Roosevelt, bu kontrolü koyarken, Japonyaya karşı bir günah tenkid yapmadığı gibi, bu memlekete karşı açıkça bir hasım vaziyeti almaktan da ictinab etmiştir.

Binaenaleyh, Japonyanın izzeti nefsini kurtarmak için bir vaziyet almağa hiç bir mecburiyeti kalmamıştır. Maamafih, bu ambargo, Japonyanın, askerî kuvvetini zayıflatmaktadır.

Mezkûr kontrol, Çine doğrudan doğruya bir yardım teşkil etmez. Ancak bir mânia yolunun kapanmasına bir telâfi gibi telâkki olunabilir. Bu karar, Birleşik Amerikanın haricî siyasetinde yepyeni bir haleti ruhiyeye işaret etmektedir.

Diğer bir radyo münekkidi, bu kararın yeni Japon hükûmeti üzerine tesir icra etmeğe matuf bulunduğunu tahmin etmektedir.

SABAHTAN SABAHA:

Etiket usulü

Pazarlıksız satış olmadı; etiket usulünü ise çoktan tecrübe ediyoruz; faydası yok..

— Şeftali otuz beşe mi? On beş kuruş olmaz mı?
— On yedi buçuk ver beyim ....

Pazarlıksız satışın tecrübeleri yapıldı, kanunu çıktı; tadilâta uğradı. Hepsi nafile.. Hiç birinin faydası olmadığı anlaşılıyor ve bu kanunun kaldı-

(Sonu 3 üncü sayfada)

TÜRK DENİZCİLİĞİNİN ÖLMEZ MENKIBELERİ

Yazan: A. Cemaleddin SARAÇOĞLU

"Avniilâh,, ın fedakârlığı

Her iki gemimizde de borazanlar sabahın sessizliği içinde acı acı: (Silâh başına!) emrini veriyorlardı...

2

Şemseddin kaptan İtalyanların Beyruta gönderecekleri geminin kuvvetçe her halde kendi gemisinden aşağı ve yahud ona muadil bir kuvvet olmıyacağından emindi. Zaten İtalyan donanmasında "Avniilâh,, ayarında köhne ve yolsuz bir gemi mevcud değildi. Binaenaleyh karşılaşacağı düşman kendisinden kat kat kuvvetli bulunacağı muhakkaktı.

Bahriye nezaretinden "Avni ilâh,, süvarisine gelen emirnamede:

"Kuvvetinize muadil bir düşman kuvveti gelince mendirek haricine çıkarak harb ediniz,, deniliyordu.

Yukarıda söylemiş olduğumuz gibi İtalyanlar Beyruta saldıracakları zaman oradaki deniz kuvvetimize karşı muadil bir kuvvet gönderecek kadar safdil olamazlardı.

Binaenaleyh bir harb vukuunda gerek "Avniilâh,, gerekse "Ankara,, için mahvolmak mukadderdi. Yani bu iki talisiz gemimiz daha düşmanla karşılaşmadan batmıya riyazî bir kat'iyetle mahkûmdular.

Şemseddin kaptan bunu biliyordu, geminin zabitanı bunu biliyorlardı. Bahriye nezareti celilesinden başka bunu herkes biliyordu. Lâkin ne yapılıp yapılacak korvetin taşıdığı sancağın şerefi korunacaktı.

Bu kahramanlar bahriye nezareti celilesinin (!) kendilerini bile bile ölüme mahkûm ettiklerine, iki kere iki dörd eder gibi, iman ettikleri halde dimdik, tunçtan birer şehamet heykeli gibi vazife başında kaldılar ve gözlerini kırpmadan ölümü beklediler.

Düşman göründü, silâh başına!..

"Avniilâh,, ile "Ankara,, nın, bu iki bahtsız Türk harb gemisinin dünyalara sığmıyacak kadar yüce olan büyüklüğü işte buradadır; bu vakarla, sükûnetle ölüme intizardır.,,

"Avni ilâh,, süvarisi Şemseddin kaptan gafil avlanmamak için mendireğe ve geminin çanaklığına çifte nöbetçiler koymuştu. Ve bu nöbetçiler gece, gündüz ufku gözlüyorlar, ellerinde dürbün denizlerin göklerle birleştikleri hatları tarayıp duruyorlardı.

1327 şubatının on birinci cumartesi sabahı "Avniilâh,, da asker sabah namazından sonra günlük vazifelerine başlamak üzere idiler ki, gözcülerden birisi:

— Ufukta duman var!..

Haberini verdi..

Filvaki sabahın alaca sisleri arasında duman bulutlarına bürünmüş üç nokta ufukta belirmişti. Şimidi geminin zabitleri de dürbünlerine sarılmışlar, gittikçe yaklaşan bu dumanları tarassuda başlamışlardı.

Biraz sonra noktalar yavaş yavaş büyüdüler ve korvetin topçu kumandanı yüzbaşı Faik kaptan, gördüklerini süvariye rapor etti:

— Efendi kaptan, gelen gemiler düşmanın "Garibaldi,, sınıfı iki zırhlı kruvazörü. Arkalarında da yolcu vapuru var...

Evet gelenler İtalyanların "Garibaldi,, ve "Françesko Ferruçyo,, ismindeki iki eş zırhlı kruvazörü ile bir hastahane gemisi idi.

Bu iki zırhlı kruvazör 7500 tonilâtoluk ve saatte 21 mil sürate malik zamanının en kudretli ve süratli kruvazörlerinden idi. Her birinde birer tane (25) santimetrelik, ikişer tane (20) santimetrelik ve tam on dört tane de (15) santimetrelik top vardı.

Taşıdıkları on tane (7.5) santimetrelik ve dört tane (4.7) santimetrelik topla ve dört tane torpil konvanını hesaba katmasak bile zavallı "Avniilâh,, ın 4 tane (15) lik, 4 tane (7.5) luk topuna karşı iki geminin topları birleşince büyük ve küçük:

2	tane	25	santimetrelik
4	„	20	„
28	„	15	„
20	„	7,5	„
8	„	4,7	„

Top birikiyordu ki, bu tefevvuk bire karşı elli mıktarı demekti.

Diğer taraftan iki talisiz gemimizin denize açılıb muharebeyi kabul etmek ve bir fırsat zuhurunda bir tarafa sığınmak ihtimali de yoktu. Zira düşman kruvazörlerinin saatte 21 mili geçen süratleri karşısında "Avniilâh,, ın sürati saatte 7 mili geçmiyordu.

"Ankara,, torpidobotu ise kaçakçılıkla mücadele hizmetinde kullanıla kullanıla sürati 12 mile düşmiş, tek torbitotyübüne (torpil kovanına) malik bir bottu.

Buna rağmen gemide bulunan deniz arslanları büyük bir cesaret ve feragatle vazifeleri başına seğirttiler. Her iki gemimizde de borazanlar sabahın sessizliği içinde acı acı:

— Silâh başına!.. çalarken "Avniilâh,, zabitlerinden yüzbaşı Fuat kaptan geminin sancak baş omuzluğundaki 15 lik başında, mülâzim Burhanettin iskele baş omuzluğundaki 15 lik başında, yüzbaşı Ahmedle, mülâzim Lâtif kaptanlar da iskele ve sancak kıç omuzluğundaki 15 likler başında mevkilerini aldılar.

Korvetin topçu kumandanı yüzbaşı Faik kaptan umum bataryalara nezaret ediyordu. Bir taraftan da halatlar fora ediliyor, gemilerde son harb hazırlıkları ikmal olunuyordu.

(Devamı var)

YURTTA SABAH

Erzincanda hayat yavaş yavaş canlanıyor

Erzincan (Hususi Muhabirimizden) — Erzincanda şehir hayatı hemen hemen yeni başlamış gibidir. Gün geçtikçe bir yenilik göze çarpıyor. Belediye reislik vazifesinin valiye verilmesi bu rolün bilhassa en büyük âmili olmuştur. Memleketin her durumunda bir fevkalâdelik var. Temizlik ve intizama riayet edilmesi, şehirde mevcud olan motörden istifade edilerek caddelerin tenvir edilmesi doksan barakanın yeniden ihaleye verilmesi, memurin kütüb yapılması, az bir zamana sığıştırılan büyük bir faaliyetin müsbet delillerinden başka bir şey değildir. Bir parkımız vardır ki, eşi belki de bazı şehirlerimizde de yoktur. Meyva ağaçlarile süslü bulunan bu park geniş bir ev bahçesidir. Bezirci oğullarının güzel bir mesaileri neticesi olan bu parktan halkımız oldukça istifade etmiştir. Yine bu bahçenin bir tarafı da açık hava sineması yapılmıştır ki sinema ihtiyacı bile temin edilmiştir. Yiyecek, içecek, giyecek gibi iptidai maddelerden de sıkıntı yoktur. Her şeyi bulmak kabildir. Yalnız rayiç normal değildir. İleride bu intizamsızlığa da nihayet verileceği muhakkaktır.

Bir orta mekteb, bir ilk mekteb açılması içinde icab eden çarelere şimdiden baş vurulmuştur. İlk mekteb için basit ve tehlikesiz bir baraka inşa edilecektir. Orta mekteb içinde az hasar gören eski halkevi binasının tahsisi düşünülmektedir. Bir iki gün evvel şehrimize tetkike gelen Cümhuriyet Halk Partisi müşavir mimarı da bu binayı sağlam görmüş ve ufak bir tamirden sonra orta mektebe hasrının muvafık olacağını söylemiştir. Bir mâni çıkmadığı takdirde ileride bu binayı da bir orta okul olarak görmüş olacağız. Halen şehirde orta mekteb çağında üç yüzden fazla talebenin mevcud olduğu yapılan hususi sayım neticesinden anlaşılmıştır. Bu vaziyet karşısında orta mekteb açılma ümidi kuvvetlenmiştir. Maliyenin yaptırdığı yirmi sekiz ev de tamamen ikmal edilmiş ve bir kısım memurlara icara verilmiştir. Yalnız, bu evler iki sınıfa tefrik edilmiştir: Birinci, ikinci. Birinci sınıflar boy... olmakla beraber soğuktan mümkün mertebe muhafaza edilmesi için çatı altları sıvalıdır. İkinci sınıflara gelince bunlarda bu hususiyetler yoktur. İleride herhangi bir dedikodu[illegible]n verilmemesi için yani mektupçunun evi boyalıdır, ziraat müdürünün evi boyasızdır denilebilmesi için şüphesiz ki icarlarda farklar olacaktır. Aynı zamanda işin içerisinde hazine menfaati olduğu için imtiyaz aranmıyacaktır.

İnşaatına bugün, yarın başlanacak olan doksan baraka umumiyet itibarile halka aiddir. Bu barakalar öyle bir teşkilâtla yapılacaktır ki her birinde beş aile oturacaktır. Halen Erzincanda, çadır hayatı geçiren binlerce aile mevcuddur. Bu barakalar ikmal edildikçe bu aileler de yavaş yavaş yerleştirilecektir. Yalnız, yapılmış ve yapılacak olan bu barakalar çiftçi olan kimselere yaramıyacaktır. Zira, hayvanını, çift âletini, tohumunu bu barakalarda yerleştirmek imkânı yoktur. İşittiğimize göre idare âmirlerimiz buna da çare arıyormuş. Maahaza her ne de olsa faaliyet bu suretle devam ederse kış gelmeden herkesin derdine az çok çare bulunmuş olur. Bütün bunlardan bahsederken «Müracaat kalemi» ni de mevzu dahiline almayı muvafık buldum.

Erzincanda şikâyetçi o kadar çoktur ki mektupçilik odasına girebilmek için kapıda uzun bir müddet beklemek zarureti vardır. Diyebilirim ki günün her saatinde muhakkak surette dairenin kapısında on beş, yirmi şikâyetçi sıra bekler. İşte bu imkânsızlığın önüne geçmek için, aranılan çare nihayet bulunmuştur. Mücidi mektupçu olsa gerektir. Mektupçulupğa aid barakanın yanıbaşında, bir metre inildiğinde bir gişe yapılmış ve üzerine «Müracaat kalemi» levhası asılmıştır. Buraya oturtulmuş olan kâtib bütün müracaatların dilekçelerini pencereden alır ve neticenin yine buradan sorulmasını istida sahibine bildirir. Müracaatçı bu suretle işine gider. Bu hareket fena değildir. Şikâyetçilerin hepsine ayrı ayrı söz anlatmak hakikaten uzun bir meseledir. Hele bunlar arasında bazı şifahî şikâyetçiler vardır ki bunlara yol göstermek için muhakkak surette bir saatten fazla bir zamana ihtiyaç hasıl olur. Sevim ismindeki bir şifahî müracaatçının ancak bir saat sonra derdini anlatıp dışarı çıkabildiğine bir arkadaşımla birlikte bizzat şahit oldum. Bu vaziyet karşısında bütün şikâyetçileri huzura almak bittabi imkânsızdır. Artık bu dert de önlenmiştir. Milletin her derdini düşünen büyüklerimize minnettarlığımızı sunmayı bir vazife biliriz. Muhlis Savcı

Şehir ve Memleket Haberleri

Elektirik ve tramvay idarelerinin ihtiyaçları

İdare bunların temini için faaliyete geçti

Ankarada imzalanan Türk - Alman ticaret mukavelesi mucibince memleketimize elektrik malzemesi verileceğine dair bir kayıt da vardır. İstanbul belediyesi bu kayıttan istifade ederek Elektrik ve Tramvay İdaresinin ihtiyacı olan malzemeyi temin etmek için teşebbüslere girişecektir. Esasen bundan bir müddet evvel Elektrik, Tramvay ve Tünel İdareleri ihtiyacı olan maddelerin bir listesini yayaparak hükûmete bildirmişti.

Bu ihtiyacın yekûnu 2 milyon liraya baliğ olmaktadır. Tramvay, Tünel, Eletkrik işleri umum müdürü Mustafa Hulki bugünlerde Ankaraya giderek idare için çok lüzumlu olan bu malzemenin temini için teşebbüsler yapacaktır. Hükûmetin, idarenin bu ihtiyacını nazarı itibara alarak talebini isaf edeceği muhakkaktır.

BELEDİYEDE

Haliç idaresinin vaziyeti tedkik olunuyor

Haliç idaresinin son vaziyeti belediye tarafından tetkik olunmaktadır. Belediye bu hususda idareden yeni malûmat istemiştir. İdarenin son vaziyeti belediyeye bir rapor halinde bildirilmiştir.

Fatih-Edirnekapı refüjü

Fatih - Edirnekapı refüjünün bordürlerinin inşaatına hararetle devam olunmaktadır. Bordürlerin inşası arasında yol üzerinde bulunan fazla topraklar da kaldırılacaktır.

Boğaz vapur tarifelerine bir ilâve

Şirketi Hayriye idaresi Boğaziçinde oturan halkın ihtiyacını daha iyi bir şekilde karşılamak için tarifelere bir ilâve yapmıştır. Bugünden itibaren her gün saat 22.20 de Yenimahalleden bir vapur hareket edecek ve belli başlı iskelelere uğrıyarak köprüye gelecektir.

"Son Posta,, 11 yaşında

«Son Posta» refikimiz dünkü sayısile on bir yaşına basmıştır. Arkadaşımızı tebrik eder, kendisine uzun ve muvaffakiyetli bir ömür temenni eyleriz.

Radyo Programı

28/7/1940 PAZAR

Dalga uzunluğu:
1648 m. 182 Kc/s. 120 KW.
T.A.P. 31.7 m. 9465 Kc/s. 20 KW.
T.A.Q. 19.74 m. 15195 Kc/s. 20 KW.

8.30 Program ve memleket saat ayarı.
8.35 Müzik: Üç Straussdan valsler (Pl.)
9.00 Ajans haberleri.
9.20/9.30 Müzik: Radyo plâkları.
9.30 Müzik: Bando plâkları.
12.30 Program ve memleket saat ayarı.
12.35 Müzik: Saz eserleri.
Çalanlar: Ruşen Kam, Vecihe, Cevdet Kozan.
12.50 Ajans haberleri.
13.05 Müzik: Şarkılar.
Okuyan: Müzeyyen Senar.
13.25/14.30 Müzik: Radyo salon orkestrası (Viyolonist Necib Aşkın idaresinde).
18.00 Program ve memleket saat ayarı.
18.05 Müzik: İspanyol musikisinden muhtelif parçalar (Pl.)
18.45 Müzik: Radyo caz orkestrası (İbrahim Özgür idaresinde.)
19.20 Müzik - Okuyan: Muzaffer İlkar.
19.45 Memleket saat ayarı ve ajans haberleri.
20.00 Müzik: Halk türküleri.
20.15 Müzik: Fasıl heyeti.
20.45 Konuşma.
21.00 Müzik: Müşterek ve tek şarkılar.
Çalanlar: Cevdet Kozan, Vecihe, Ruşen Kam.
Okuyanlar: Muzaffer İlkar ve Müzeyyen Senar.
21.30 Müzik: İzahlı bir opera - Manon.
22.30 Memleket saat ayarı ve ajans haberleri.
22.45 Ajans spor servisi.
23.00 Müzik: Cazband (Pl.)
23.25/23.30 Yarınki program ve kapanış.

OKUYUCU DİYOR KI:

Üç çocuk babası hasta bir vatandaşın feryadı

Yazmak için tereddüd etmedim dersem yalan olur. Çünkü beni tensikata tâbi tutan müessesenin tarihi teşekkülünden bir müddet sonra intisab etmiş emektar bir memuru idim. Bu müessesenin hakkında böyle gayri âdilâne bir hüküm vereceğine katiyen ihtimal vermezdim. İstanbul Liman şirketi de tasfiye ve tensikat icrası mecburiyetinde kalmıştı. Fakat çıkardığı memurları hayatın meçhul ve korkunç kucağına atarken hiç değilse yeni bir mücadeleye göğüs gerebilmelerini teminen memurlarına maddî imkânlar bahşetti. Halbuki Mersin Liman şirketi hiç de kanuni olmıyan bir kararla on beşine kadar çalıştığımız bir ayın on altıncı gününden itibaren mütebaki on beş günlük istihkakımızı tazminat gibi tediyeye kalkışarak işimize son verdi.

Bilhassa ben şahsan değil, bu şirketin, milletimin ve bütün beşerin merhamet ve şefkatine muhtaç bir vaziyette idim. Zira: Bu müessesede ve deniz üzerinde geçen 12 yılın geceli gündüzlü bir çalışma yükü altında teverrüm ederek Erenköy sanatoryomuna düştüm. Nekahat halinde döndüğüm zaman müessese beni tekrar çalıştırmağa başladı. Bunu minnetle kabul ıztırarında idim. Çünkü: Evimde tahsil çağında üç yavrumla bir eşim encak benim sâyimin semeresi olan maaşımla yaşıyorlardı. Her hangi bir şekilde başka tarafdan en küçük bir varidatı bulunmıyan tüberküloz nakahatında, çoluk çocuk babası bir vatandaşın hayatta alıştığı müessesedeı başka bir yerde hiç bir iş yapamıyacağı müessesemizin idare meclisi tarafından takdir buyurulmadı. Bir kaç aydan beri Bareme tâbi tutulmuş olduğumuza nazaran tensikata tâbi tutulurken tatmin edilmemiz lâzımgelmez mi idi? Hususile şirketin Vekâletçe tasdik edilen imtiyaz mukavele ve dahili nizamnamesinde insanî emellerle düşünülüp yazılmış memurin lehine nice zâmin maddeler mevcud idi. Hiç bir şey yapılmadı, yapmadılar. Kaderin karanlık meçhullerine atıverdiler. Şimdi bu hastalıkla bir iş bulabilirsem çalışıp çocuklarımın maişetlerini mi, yoksa tedavi ücretini mi temin etmiş olacağım??..

Lûtfen alâkadar makamın nazarı dikkatini celb için noktası bile yanlış olmıyan şu dileğimin yazılmasını rica eder sonsuz saygılarımı sunarım.

Mersin Liman şirketi memurlarından, Kışla ve Yeni cadde civarı 127 inci sokak 7 numaralı evde Bedri Belir

YENİ SABAH — Üç çocuk babası hasta bir vatandaş kolundan tutulup sokağa atılamaz. Mercii aidinin kemali ehemmiyetle dikkat nazarını çekeriz.

Şehrimizde bir Paraşüt Kulesi yapılacak

Hava kurumu paraşütçülüğe ve havacılığa karşı olan rağbet arttırmak için İstanbulda bir paraşüt kulesi inşa etmeği kararlaştırmıştı. Hava kurumu paraşüt kulesi vesaire inşaatı için belediyenin paraca yardımını istemiştir. Belediye bu hususda kuruma yardım etmeği taahhüd etmiştir. Bu itibarla pek yakında paraşüt kulesinin inşasına başlanacaktır.

Maarif teftiş kadrosunda bazı tadilât

Birçok müfettişler yeni vazifelere tayin olundular

Maarif Vekâletinden aldığımız malûmata nazaran vekâlet ilk mekteb müfettişleri kadrosunda tetkikat yapmaktadır. Bir çok müfettişlerin mezuniyet almaları üzerine kadroda 25 münhal mevcuddur. Bu itibarla vekâlet İstanbul müfettiş kadrosunda bulunan Süleyman Edib, Şevki, Cemal, Muharrem, Nureddin, Receb ve Şinasiyi enstitüler teftiş kadrosuna almıştır. Bundan başka İstanbul maarif müdür muavini Muvaffak da Manisa maarif müdürlüğüne tayin olunacaktır.

Hatalı yapılan cami tamiri

Bir camiin tamiri esnasında tarihî kıymetinin bozulduğu iddia ediliyor

İstanbul Evkaf Müdürlüğü İstanbul âbidelerinin tamiri için esash ve programlı bir surette çalışıyor. Bu işi için son iki sene içinde 600 bin lira sarfetmiştir. Evkafın bu mesaisini takdir etmemek mümkün değildir. Yalnız bazı tamirlerin tahrib mahiyeti aldığı da görülüyor. Fakat bundan Evkafın mes'ul tutulmaması lâzımdır. Çünkü âsarıatikanın tamirlerini ve vaziyetlerini kontrol etmek için İstanbulda Maarif Vekâletinin eski eserleri kontrol memuru ve ayrıca müzeler ve âsarıatika encümeni vardır. Tamir ve tadil projeleri bunların tasviblerinden geçtikten sonra tatbik edilmektedir.

Evkaf Başmüdürlüğü Türklerin en eski ve ilk dinî binası olan Mahmud Paşa camiini tamir ettirmiye karar vermiştir. Camiin tamir projesi Maarif Vekâletinin İstanbuldaki eski eserleri muhafaza bürosundan da tasdik edildikten sonra işe başlanmış. Mabedin birinci kubbesinin sağ ve solundaki müezzin mahfelleri yeni ve sonradan yapılmış zannedilerek hemen yıktırılmıştır. Halbuki bu mahfellerin ikinci katlarından mabedin iki tarafında birer kanat halinde bulunan ikinci katlara buralardaki kapılardan çıkılır. Mahfeller yıkılınca kapılar üç metre kadar yukarıda ve boşta kalmıştır. Yapılan hatayı örtmek için de derhal bu kapılar taşla kapatılmış ve üstlerine sıva çekilmiştir.

Bu katların dışarıya ve mabedin son cemaat yerlerine pencereleri vardır. Türk mimarî tarzında bir merhale olan ve 676 Hicrî yılında yapılan bu mabedin asıl hususiyeti bu ikinci kat odaları teşkil etmektedir.

Avrupalı mütehassıslar gibi yerli mütehassıslar da tamir şeklinde tecelli eden bu tahrib karşısında büyük bir azab duymuşlardır.

Mimarî ve tarihî bir hata işlendiği iddia ediliyor. Mabedin ikinci katları kapısız kalmıştır.

İstanbulda un darlığı yok

Şehrin günlük 300 tonluk ihtiyacına mukabil mevcud stoktan başka iki günde 2400 ton buğday geldi

Dünkü "Cumhuriyet,, gazetesinde (şehirde gene un darlığı başladı) sernamesi altında Toprak Mahsulleri Ofisinin muayyen olan mıktarda buğday vermesi üzerine ihtiyat unlarm da tamamen istihlâk edildiği bildiriliyordu.

İstanbulun hüdanigerde unsuz yani binnetice ekmeksiz kalacağı ihtimalini derpiş ettiren bu haber üzerine Belediye İktısad Müdüriyetine başvurduk ve topladığımız haberler neticesinde öğrendik ki çok şükür İstanbul ani bir un darlığı tehlikesine maruz değildir. Hattâ günlük un ihtiyacı (300) tondan ibaret olan İstanbula evvelki gün (1800) ton, dün de (600) ton buğday ve un gelmiştir. Bundan maada mevcud stoklar istihlâk edilmiş de değildir ve her ihtimale karşı şehirde un stoku mecvuttur.

SABAHTAN SABAHA

Etiket usulü

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

rılarak yerine etiket usulünün geçirileceği haber veriliyor.

Büyük dükkânlarda öteden beri pazarlıksız satış usulü caridir. Kanun çıkmadan evvel de, şimdi de belli başlı mağazalardan birine giriniz, size: "Fiyat maktu,, diyecekler ve bir fiyat vereceklerdir. Pazarlığa alışmış olan, hele bu suretle müşteriyi azamî aldatmıya muvaffak olan mahud bazırgânlar zümresi kanuna rağmen fiyatı fazla istiyor, müşterinin gittiğini görünce iniyor, iniyor, ilk istediği fiyatın yarıdan fazlasını tenzilde tereddüd etmiyordu.

Bunu kontrol etmek kolay mı? Alan razı, veren razı..

Pazarlıksız satış yerine etiket usulünün ikamesine gelince eğer bir malın üstüne etiketle fiyatının tesbitinden maksad bu fiyatın değişmemesini temin ise ve bu yolda cezaya müracaat edilecekse bu gene pazarlıksız satış demektir. Yok etiket azamî fiyat olacak ve içeride gene müşterile mağaza sahibi çekişecekse bu pazarlıklı satıştır. O halde etiketin kıymeti nedir? Mağazanın daha fazla istememesini, yani azamî fiyatı tesbit etmesini temin mi? Bu suretle müşteriye dükkânın dışında fiyatların mukayesesi imkânını vermek mi? Her iki ümidin de boş olduğunu tecrübemiz gösterdi.

Maamafih satıştan pazarlığı kaldırdıktan sonra etiket usulünü bir çok esnaf memnuniyetle tatbik edecektir. Böyle bir mecburiyet mevcud değil iken de tatbik etmiş oldukları gibi.

Pazarlık en iptidaî alışveriş usulüdür. Fakat anlaşılıyor ki bu tarz ahzüıta emirle, kanunla kaldırılamıyor. Halkın ve esnafın alışması, aldanmamak ve aldatmamak için en iyi usulün pazarlıksız satış olduğuna kanaat getirmesi lâzımdır.

Behçet SAFA

ADLİYEDE

Beraet eden casusluk suçlusu

Almanya lehine ve Türk milleti aleyhine casusluk yaptığı iddiasile ikinci ağırceza mahkemesinde muhakeme edilen Alman tebaasından Aluiz Herman Kenştov ile ona yardım ettiği iddiasile muhakeme olunan Alman tebaasından gazete muhabiri Otolaks ve terzi Erih Mayer haklarındaki karar dün bildirilmiş, hepsinin beraetlerine karar verilmiştir.

Zabıtaya hakaret

Zabıtaya hakaretten bir aya mahkûm olup mahkûmiyetini bir hafta evvel ikmal ederek çıkan İlhami evvelki gece bir temsil esnasında Beşiktaşta Suad parkda rezalet çıkarmış, getirildiği karakolda memurlara:

— Bana Beşiktaş Alkaponu İlhami derler. Adamın kafa tasını sökerim dedikten sonra hakarette bulunmuştur.

İlhami Sultanahmed üçüncü sulh ceza mahkemesine verilerek muhakeme edilmiş, bir ay on sekiz gün hapse, 60 lira para cezasına mahkûm edilmiştir.

POLİSDE

Bir motör bir sandalı batırdı

Cibali iskelesinde sandalcı İsmail sandalile dün akşam Tophaneden Cibaliye giderken, köprünün gözünden çıkmakta olan Mehmedin idaresindeki Şile limanına 5 numara ile kayıdlı yük motörü çarpmış, sandalı devirmiş, İsmail de elinden yaralanmıştır.

Motör kaptanı Mehmed yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Arabadan düştü

Nurinin idaresindeki 2922 numaralı yük arabası Fatihde Kınalızade yokuşundan inerken kayış kopmuş, arabada bulunan Ahmed düşmüş, araba sağ ayağı üzerinden geçerek ehemmiyetli surette yaralanmıştır. Yaralı Cerrahpaşa hastahanesine kaldırılmıştır.

Çarpışma

Muzafferin idaresindeki 208 numaralı motosikletle Enverin idaresindeki 1528 numaralı taksi Tophanede çarpışmışlar, taksinin içinde bulunan Ali başından yaralanmış, hastahaneye kaldırılmıştır. Enverle Muzaffer yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Yeni Sabah

ABONE BEDELİ

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 Krş.	2700 Krş.
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	300 »

28 TEMMUZ 1940 PAZAR
22 Cemaziülâhir 1359
15 Rumî Temmuz 1356
Gün 210 Ay 7: 1940 — Hızır 84

Güneş	Öğle	İkindi	
9.22	4.50	8.47	Ezanî
5.52	13.20	17.17	Vasatî
Akşam	Yatsı	İmsak	
12.00	1.51	7.17	Ezanî
20.30	22.22	3.47	Vasatî

Çetin meseleler karşısında

Küçük bir pisikoloji ve taktik hatası Türkiyeyi milyonlara mahkûm edebilirdi

— 5 —

Birinci komitenin gene arazi meselelerine tahsis edilen ikinci içtimaı, birinciden daha az heyecanlı olmadı.

Bu celsede de müttefikler, taleblerimizi hep tekliflerimizin esasa taallûk ettiği bahanesiyle, reddettiler. "Teati ettiğimiz notalarda, arazi bahsinde esasa aid tadilât istemiyeceğinizi söylemiştiniz. Halbuki bu talebiniz esasa aiddir. Reddediyoruz,, dediler. İkinci celseye 15 inci maddenin müzakeresiyle başlanmıştı. 15 inci maddede, Kastellorizo adasını istiyorduk. Gene İngiliz murahhası Sir Rombold:

— Müttefikler bu hususta müzakereye taraftar değildir. Bu adada tek bir müslüman yoktur. İngiliz heyeti namına reddiyorum,, dedi.

İtalyan murahhası Montanya, derhal kendisine iltihak etti. İsmet Paşa ise, şu cevabı verdi.

— Meis adası kara sularımız dahilindedir ve şimdiye kadar hep bize aid olarak addedilmiştir. Nasıl ki 14 şubat 1940 Londra konferansı ve İtalya ile akddedilen Lozan muahedesi bu ada üzerinde hakkı hâkimiyetimizi tanımıştır. Binaenaleyh teklifimizin intaç edeceği tadil hiç bir suretle esaslı addedilemez. Bundan maada eğer bütün bir kıta bir devlete aid olursa, bütün sahil sularındaki adalar da o kıtaya aid olmak icab eder.

İtalyan murahhası, İsmet Paşanın bu teklifinin misakı milliye muğayir olduğunu söyledi. Bunun üzerine de başmurahhasımız:

"— Misakı Milli araplardan bahistir ve misakın birinci maddesi metalibimize mugayir değildir. Fakat siz asıl benim sualime, yani "kara sularında bulunan adalar, mensub oldukları kıtaya aid bulunmak icab eder,, sualine cevab vermiyorsunuz? Bu ada Anadolunun bir cüzü layünfekidir. Sir Rombold adada müslüman yoktur, diyor. Halbuki adada bir hayli müslüman var idi. Fakat işgalin uzun müddet devamı muhacerete sebebiyet verdi. Bu ada Anadolunun emniyeti için lâzımdır. Meşru ve muhik taleblerimizin nazarı dikkate alınacağını ümid etmek isterim.,,

Mösyö Montanyanın cevabı şu oldu:

— Müttefikler, müttefiken Türkiyenin bu yeni talebini redde karar vermişlerdir.

Fransızlar, derhal Montanyayı teyid ettiler.

İsmet Paşa ısrar etti.

Montanya:

— Beyanatımı teyid ederim, dedi.

İsmet Paşa:

— Coğrafya noktai nazarından ve beynelmilel müttehiz olan usule göre Meis adası hâkimiyetimize geçmek lâzım gelir. Bu esasattan o kadar eminim ki herhangi bir hakeme havalesine razıyım. Hakemin neticei tetkikattan vereceği hükme intizar etmek isterim.

Montanya:

"— Beyanatımı teyid ediyorum,, diye inad etti.

İngilizler: — İtalyanın serdettiği deliller bizim de üzerimize icrayı tesir etti, âtideki maddeye geçelim. „ diye teyid etti.

Görülüyordu ki müttefikler Nuh deyip Peygamber dememeğe karar vermişlerdi.

İsmet Paşa: "— Biz kaydi ihtirazımızı muhafaza ediyoruz,, dedi. Ve mesele böylece muallakta kaldı.

Bundan sonra Adakale meselesi konuşuldu.

Burada Rumanya murahhasiyle Sırb murahhasının az çok küstahça tavırları müşahede olundu. Bunlar Adakale talebimizi istihfaf etmek istiyorlardı. Bilhassa küçücük Rumanyanın küçücük murahası bin dereden su getirdi. "bu talebi okurken evvelâ imlâ hatası var zannettik...,, dedi ve:

—" Maamafih siz kaydı ihtirazınızı muhafaza edin, biz de adayı muhafaza edelim!,, diyerek alay etmek istedi.

İsmet Paşa derhal ayağa kalktı ve asabiyetle:

— Bu adanın Türk hâkimiyetine aidiyeti pek eskidir. Berlin kongresinde bunun unutulmuş olması, hiç bir zaman bir delil olamaz. Bilâkis ada üzerindeki hakkımız o kadar bedihidir ki bunun başkasına aidiyeti hattâ düşünülemez. Adanın ahalisi Türktür ve Türk hâkimiyetinde kalmak istemektedir.

Fakat Rombold, daima ayni nakaratı tekrar ediyordu:

— Bu madde esaslı bir tadildir, müzakere edilemez.

Neticede "iki tarafın noktai nazarını müşavirler görüşsünler. Her iki taraf için şayanı kabul bir madde bulsunlar.,, denildi ve geçildi.

İkinci celse de muhtelif maddeler üzerinde hep böyle karşılıklı cenkleşmeler içinde sona erdi ve konferansın ilk haftaya aid havası, konuşmalardan da anlaşılıyordu ki, sulh için pek ümidbahş değildi. Koca bir Osmanlı imparatorluğu tasfiye ediliyor ve onlar çürümüş, kokmuş, şunun bunun elinde kalmış yüzlerce dal budağından her biri üzerinde bir çok devletler ayrı ayrı, siyasî, idarî, malî haklar iddia ediyordu.

Bütün bunları yüzde yüz yeni ve yüzde yüz müstakil bir Türkiye mefhumuna göre ve fevkalâde mahirane bir müzakere sevkulceyş ve taktiği ile idare etmek, nerede müsaadekâr olacağını, nerede pazarlık edeceğini, nerede dayanacağını belli etmeden ve karşısındaki devletlerin hususî ve müşterek vaziyetlerini asla gözden kaçırmadan muallâk meselelere istediğimiz mecrayı vermek lâzım geliyordu. İsmet Paşanın Lozandaki harikulâde muvaffakıyeti işte asıl bu esas noktada gösterdiği meharet ve muvaffakıyette tecelli etti. İpi, hangi meselede ne kadar germek ve hangi meselede ne derece gevşetmek icab ettiğini eşsiz bir muhakeme kudretiyle hesab ediyordu. Bir sabah onun konferansa güler yüzle gittiğini görerek seviniyor ve akşam Lozanpalasın kapısından içeri girerken çehresinin asık olduğuna bakınca: "Eyvah! işler yolunda değil...,, diye hayflanıyorduk. Bazan ise sabahleyin bir şeyi kırmak için gider gibi gittiği konferanstan akşamı güler yüzle avdet ettiğini görüyor ve seviniyorduk .

Nasıl ki konferansın bir celsesinde müttefikler bizden tazminat talebi gibi bir meseleyi ortaya atmak isyince, başmurahhasımızın verdiği cevab, bir kere halledilen bir mesele üzerine bir daha avdet etmiyeceği cevabını vermek oldu.

Bu noktai hareket evvelâ Montanyanın üzerinde tesirini yaptı:

—"Paşa hazretleri, mesele mühimdir, rica ederim, bu kadar kat'î bir vaziyet almayınız,, dedi.

Paşanın kat'i cevabı şu oldu:

— Müzakere edemem, mesele mülgadır!.

Bunun üzerine birbirlerinin kulaklarına bir şeyler fısıldadılar, bir şeyler konuştular ve beş dakika celseyi tatil edeceklerini anlattılar.

Yandaki odaya çekinildi. Beş dakika sonra geldikleri zaman Montanya:

— Maddenin ibkasında ısrar etmiyoruz, gibi tersine çevrilmiş bir ifade ile tazminattan vazgeçtiklerini teb liğ etti.

Küçük bir psikoloji ve taktik hatası Türkiyeyi milyonlara mahkûm edebilirdi!

(Sonu var)

METE ŞİLEBİNİN VAZİYETİ

Akdenizde kalan vapurlarımızdan Metenin Yunanistanın Pire limanına geldiği haber alınmıştır. Vapurun İstanbula kadar gelecek kömürü olmadığından vaziyeti buraya bildirmiştir. Pirede halen yabancı vapurlara verecek kömür stoku mevcud değildir. Kömür ihracatı da menedilmiş olduğundan Meteye buradan kömür göndermek kanuni formalitelere uygun görülmemektedir. Vapur müsaade komisyonu dün Mıntaka Liman Reisliğinde bir toplantı yaparak bu vaziyeti görüşmüş vaziyeti vekâlete bildirmiştir. Aldığımız haberlere göre vapurun Çanakkaleye kadar getirilmesinin teminine çalışılmaktadır. Vapur Çanakkaleye geldikten sonra buradan kömür temin edilecektir. Vapura Yunanistandan kömür temin edildiği takdirde Mete pazartesi günü limanımızda bulunacaktır.

Sovyet gemilerinin manevraları

Moskova, 27 (a.a.) — Moskova radyosu dün akşamki neşriyatında Sovyet deniz kuvvetlerinin uzak doğuda Amur nehri üzerinde büyük mikyasta bir manevra yaptıklarını bildirmiştir.

Hazer denizindeki Sovyet harb gemileri de pazartesi günü manevra yapmak üzere Bakûda toplanmışlardır.

Hitler, Bulgar nazırlarını kabul etti

(1 inci sayfada)

Bulga[illegible] Alman hariciye nazırı, Ribbentrob tarafından arablarına kadar götürülmüşlerdir.

Bulgar başvekili ve hariciye nazırı kendilerine refakat eden protokol şefi Baron von Doernberg ve Sofya Alman sefiri baron von Richthofen'le birlikte Salzburgda indikleri Oesterrioichischenhof oteline gitmişlerdir. Von Ribbentrob buradan kendilerini alarak Salzburg garına refakat edecektir. Bulgar devlet adamları saat 19 - 30 da Viyana tarikiyle Bulgaristana avdet edeceklerdir.

Salzburg'da

Salzburg, 27 (a.a.) — D. N. B. ajansı bildiriyor:

Alman hükûmetinin daveti üzerine, Bulgar başvekili profesör Filof ile Bulgar hariciye nazırı Popof, bu sabah Salzburga gelmişlerdir

Bulgar hükûmet adamları istasyonda hariciye nazırı Von Ribbentrop, devlet, parti ve ordu ricali tarafından karşılanmışlardır. Kendilerine resmi tazim ifa etmiş olan askeri kıtayı teftiş etmişlerdir.

Von Ribbentrop misafirlere Asterreischer Hof oteline kadar refakat etmiştir. Bulgar nazırları bilâhare Alman hariciye nazırının sayfiyelik köşküne gitmişlerdir.

İngilizler Dobricenin Bulgaristana verilmesine taraftar

Londra, 27 (a.a.) — Times gazetesinin, Rumen hükûmetinin Almanyaya teslimiyeti hakkında tefsiratta bulunan diplomatik muhabiri diyor ki:

Rumanyanın İngiliz - Fransız garantisinden vaz geçmesi, bazı İngiliz tebaalarının tebidi, Tuna üzerinde vapurların tevkifi İngiliz ve Hollanda maliyecilerine aid bulunan «Kasıra Rumana» korporasyonunun kontrolü için bir komiser tayini, bütün bunların Rumanyayı yeni toprak tavizlerinde bulunmaktan kurtarmaması muhtemeldir. İngiliz hariciye nezaretinde uzun zamandanberi mevcud kanaat şudur ki, Bulgaristanın cenubi Dobrice hakkında mutalebesi yerindedir ve İngiliz diplomasisi bu isteğin bir anlaşma ile tatmini için bir kaç defa nüfuzunu kullanmıştır. Şimdi Rumenler İngiliz garantisinden vaz geçmiş olduklarına göre, İngiliz hükûmeti Sofyaya tebliğatta bulunarak Dobrice meselesinin uzlaşma suretile bir sureti tesviyeye bağlanmasını müsaid bir surette karşılıyacağını bildirmiştir.

Mussolini, Rumen nazırlarını kabul etti

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

görüşen hariciye nazırı Kont Ciana hazır bulunduğu halde saat 18 de kabul etmiştir. Rumen devlet adamlarının Duçe ile yaptıkları mülâkat saat 19,40 da bitmiştir Bu akşam Rumanya sefaretinde Kont Ciano şerefine bir akşam ziyafeti verilmiş ve bu ziyafette Rumen nazırları ve Rumen sefirinden başka bazı İtalyan ve Rumen erkânı hazır bulunmuşlardır. Saat 13 de Başvekil Gigurtu ve hariciye nazırı Manoilesco Bükrşe avdet etmişlerdir.

Rumen matbuatının yazıları

Bükreş, 27 (a.a.) — D. N. B. bildiriyor:

Rumen matbuatı Rumen devlet adamlarının Almanyada yapmakta oldukları ziyaretle meşgul bulunmaktadır

Curentul diyor ki:

Almanya ve İtalyanın hedefleri Avrupanın cenubu şarkısindeki milletler arasında bir ümumî sulh hali tesis etmektedir. Rumanya bugün Roma - Berlin mihveri siyasetine tamamile iştirak etmiştir. Bu siyaset esasen Rumanyanın millî ve iktısadî menafiine uymaktadır.

Bükreşte neşredilen tebliğ

Bükreş, 27 (a.a.) — Burada neşredilen yarı resmî bir deklarasyonda şöyle denmektedir:

Başvekil Gigurtu ile hariciye nazırı Manoilesconun Almanya ve İtalyaya seyahatleri Rumanyanın Tuna ve Balkan devletlerinin müşterek hayatına ve Avrupanın doğu cenubunda barışın muhafazasına fiil bir surette hâdim olmak arzusunu göstermektedir. Rumen devlet adamları bu istikamette lüzumu olan anlaşmaların husulüne, millî mirastan hiç bir suretle vaz geçmeksizin hâdim olacaklardır.

Rumanyanın fedakârlıklara âmade bulunduğu intibaını veren her türlü neşriyat asılsızdır. Müsalemetperver bir siyaset takib eden Rumanyanın komşularile olan iyi münasebetlerin daha ziyade salâh bulacağına itimadı vardır. Memlekette millî menfaatlere dokunulmasına müsaade etmemek ve icabında bu menfaatleri silâhla müdafaa eylemek azmi mevcuddur. Rumen hükûmeti müsalemetperver vazifesini birleşmiş bir milletin ve birleşmiş bir ordunun müzaheretiyle ifa etmektedir.

Mısıra yeni kıtalar geldi

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

malzeme ile salimen İskenderiyeye varmış bulunmaktadır.

İngiliz filosu Şap denizinde denizaltıları batırmak suretile İngilterenin Kap burnu üzerinden Süveyşe de yolunu açmıştır.

Diğer taraftan Libya ve Habeşistan yarı yarıya tecrid edilmiş vaziyettedir.

Muharebenin cereyan edeceği yer henüz belli olmadığı için, İngiliz - İtalyan harbi, iz'aç strajesine dayanmakta berdevamdır. Bu stratejide ilk mülâhaza malzemenin korunmasıdır. Bu hususta İngiliz kuvvetleri vaziyete çok daha ziyade hâkim bulunmaktadır.

Sudanda, kahir bir surette faik İtalyan kuvvetlerinin çok zayıf bir surette müdafaa edilen korakolları zaptetmek suretile elde ettikleri sözde muvaffakiyetler, İtalyan propagandası tarafından Habeşistanda tecrid edilmiş vaziyetteki İtalyan cenub ordusu ile İtalyadaki sivil ahaliyi teşci için izam edilmektedir.

Hiç bir zaman şimdiki kadar sıkı olmamış olan İngiliz - Mısır dostluğu ile, Mısır milleti İngilterenin nihaî zaferine kuvvetle inanmaktadır.

İtalyanlar kendi tayyarelerini düşürdüler

Londra, 27 (a.a.) — Times gazetesinin havacılık muhabirinin bildirdiğine nazaran, salı gecesi İtalyanlar kendi tayyareleri üzerine ateş açmışlardır. İtalyan ve Alman gazetelerinin yazdığına göre, bu hâdise esnasında bazı sivil ahali de ölmüştür.

Mezkûr muhabir şunları ilâve etmektedir:

Londrada resmî makamattan haber aldığıma göre, o gece Romanın üstünde hiç bir İngiliz tayyaresi uçmamıştır. Esasen, İtalya harbe girdiğindenberi hiç bir İngiliz tayyaresi Roma üzerine gitmiştir. Demek oluyor ki İtalyanlar kendi tayyareleri üzerine ateş etmişler ve ikisini düşürmüşlerdir.

İngiliz tayyarelerinin Afrikada icraatı

Kahire, 27 (a.a.) — İngiliz hava nezareti tebliği:

Gece hücuma uğrıyan Trablusgarb de Derne tayyare meydanı üzerinde yapılan bir istikşaf uçuşunda 4 düşman tayyaresinin ciddî hasara uğradığı teyid edilmiştir.

Blenheim tayyareleri tayyare meydanı üzerine yeni bir hücum yapmışlardır. Düşman tayyareleri üzerlerine bombalar düşmüştür. Bu uçuş sırasında alınan fotoğraflar beş veya altı tayyareye i[illegible] isabet olduğunu teyid etmektedir. Tayyarelerimizin hepsi salimen üslerine dönmüşlerdir.

Gladiator tayyareleri bombardıman tayyarelerimizi setir maksadile uçmuşlar ve hiç bir düşman avcı tayyaresine rastlamamışlardır.

Eritrede Assabda bahriye depolarına Rahweitada askerî hedeflere hava hücumları yapılmıştır. Millede tayyarelerimiz yerdeki bombardıman tayyarelerini bombalamışlardır. Bombardıman tayyarelerimiz dönerken düşman bombardıman tayyarelerinden duman yükseldiğini görmüşlerdir. Dün üç düşman tayyare filosu Malta üzerinde uçmuşlardır. Derhal havalanan avcı tayyarelerimiz düşmanı püskürtmüşlerdir. Hiç bir bomba atılmamıştır.

Avusturyada gönüllü tayyareciler

Londra, 27 (a.a.) — Reuter:

Sydney radyosunun verdiği habere göre, 125.000 gönüllü Avustralya hava kuvvetlerine girmek arzusunu izhar etmişlerdir.

İtalyan resmî tebliği

İtalyada bir mahal, 27 (a.a.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 48 numaralı tebliği:

Gece zarfında Malta üssü bahrisi şiddetle bombardıman edilmiştir. Dün düşürüldüğünü bildirmiş olduğumuz Gloucester tipindeki tayyareden maada ayni tipte bir tayyare daha imha edilmiştir. Diğer cephelerde mühim bir tayyare daha imha edilmiştir. Diğer cephelerde mühim bir şey yoktur.

Yeni bir sulh taarruzu

Londra, 27 (a.a.) Reuter:

Amerikada intişar eden bir habere nazaran Hitler, İsveç kralı majeste Gustav vasıtasile Londraya bazı sulh tekliflerinde bulunmuştur.

İngiliz hükûmeti tarafından Stokholmdan hiç bir sulh teklifi alınmadığı resmen beyan edilmektedir.

Havacılık faaliyeti inkişaf ediyor

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

akşamına kadar İnönü kampında 11.655, Etimesud kampında motörlü tayyarelerle 8,280 uçuş yapılmıştır.

Antalyada havacılık tezahüratı

Antalya, 27 (a.a.) — Hava Kurumu tayyare filosuna mensub tayyarelerle dün buraya gelmiş olan paraşütçüler tayyare meydanında vilâyet ve parti erkânı ile binlerce halk tarafından coşkun tezahüratla karşılanmıştır.

Hava Kurumu tayyare ve paraşütçülerinin Antalyayı ziyaretleri ile istihdaf edilen gaye ve paraşütçülüğün istikbali, Hava Kurumunun faaliyeti etrafında söylenen nutukları müteakib yapılan paraşütle atlama gösterileri büyük bir alâka ile takib olunmuştur.

Genç tayyare ve paraşütçülerimiz şerefine askerî mahfilde bir öğle yemeği ve Halkevi salonunda parti tarafından bir çay ziyafeti, akşam da belediye tarafından bir ziyafet verilmiştir.

Hava Kurumu gençleri bu sabah İspartaya gitmişlerdir.

Almanların Müstakbel Avrupası

[Başmakaleden devam]

Dünyada "en iyi,, diye bir usul yoktur. Herkes kendi yaptığını "en iyi,, zanneder. Fakat her taraf muvaffakıyetsizlikler, akim kalmış ve iflâs etmiş icraatlarla doludur. Tabiî vakıalar üzerine istinad ettirilecek Avrupa nizamının Almanlar menfaatine en uygun görecekleri vakıalar demek olduğunda da bir an bile tereddüd edilemez. Her istediklerini yapacaklar ve buna en iyi usul budur diye kurbanlardan bir de teşekkür ve minnettarlık istiyecekler demek oluyor.

Doktor Funk'un bütün sözlerinden bu sübjektif mahiyet göze çarpıyor. Meselâ para kıymeti meselesi Avrupa milletleri ekonomisi arasında "makul bir iş bölümü,, çerçevesi içinde tabiî hal suretini bulacakmış.

Bir kere düşününüz: En iyi usuller tatbik olunacak, tabiî vakıalara istinad edilecek, makul bir iş bölümü yapılacak ve tabiî hal sureti bulunacak. Bundan daha iyi bir şey olur mu? Olmaz amma bütün bu iyi şeylerin takdiri hakkı yalnız Almanlara aiddir! Başka hiç kimsede söz hakkı, itiraz hakkı olmazsa, kurulacak nizam Almanyada kararlaşıb bir emir halinde Avrupaya zorla kabul ettirilirse bunun en iyi usullerden, makul iş bölümünden terekkûb edeceğine kim inanabilir?

Dr. Funk'un sözlerinde başka milletlerin hakkına hürmeti tazammun eden tek bir kelime var mıdır? Her devlet müsavi hak ile bir masanın başına oturup kendi noktai nazarını müdafaa edebilecek ve verilen kararı beğenmezse reddedebilecek midir? Hayır. Ne garib hülya!

Almanya Avrupayı kendi malı biliyor. Ve Avrupaya kendi tensib ettiği iktısadî düzeni zorla kabul ettirmeğe hazırlanıyor. İş bölümü adı altında ne cehennemî tertibler ve tasavvurlar, milletlerin hayatlarına ne suikasdlar ve esaretler girebileceğini anlamak için uzun düşünmeğe hacet yoktur.

Bugün Almanya hududları haricinde beş para etmiyen Alman markının yarın Avrupanın "bittabi,, hâkim parası olacağına dair Dr. Funk'un sözleri, en kör Alman taraftarlarının bile gözlerini açmağa kâfi gelmek icab eder.

Bütün bunların hepsi iyi amma, ecdadımızın "sel görmeden paçaları sıvamak,, dedikleri küçücük, minimini bir mahzurları vardır. Almanlar Avrupaya emir tebliğ edebilecek vaziyetten henüz çok uzak bulunuyorlar. Dr. Funk'un içini çekerek yana yana işaret ettiği: " Ah şu İngiliz deniz haydudları!,,

Hüseyin Cahid YALÇIN

ŞİMDİLİK BUKADAR

Fayda yerine zara

Koordinasyon heyeti bu[illegible] dan on gün kadar evv[illegible] memlekette kâğıd tasarrufu[illegible] temin maksadiyle bir karar ne[illegible] retti. Bu karar gazete sayf[illegible] larını tahdid ediyor, büyük kıt[illegible] dakı gazeteleri 4, daha küçü[illegible] kıtada olanları da 6 sayfaya i[illegible] diriyordu.

Gazetelerden biri bu kararı[illegible] ruhuna uygun olmıyarak tekra[illegible] eskisi gibi 6 sayfa çıkman[illegible] yolunu bulmak için kıtasını ki[illegible] çülttü. Fakat elindeki kâğıdı d[illegible] ha büyük boydaki gazete kıta[illegible] için olduğundan daha ufak k[illegible] tada çıkabilmek için bu kâğıdı[illegible] bir kısmını keserek atmak yolu[illegible] nu tuttu. Diğer gazeteler de b[illegible] nu taklid ettiler. Neticede şöyl[illegible] bir hal hasıl odu:

Bu kararın alınmasına sai[illegible] olan kâğıd tasarrufu temin e[illegible] dilmemiş oldu. Bilâkis bu kâğıd[illegible] ların bir kısmı üzerine yazı dah[illegible] basılmadan atılmaktadır. B[illegible] yanlış yolu takibe mecbur ka[illegible] lan diğer gazeteler de daha il[illegible] günü vaziyeti açıkça yazmışlar[illegible] ve bu beyhude kâğıd harcamal[illegible] yolundan kurtulmak üzere Ko[illegible] ordinasyon heyetinin bir an ev[illegible] vel bu şekilde hilelere meyda[illegible] vermiyecek surette ilk kararın[illegible] tadil edecek müteakib bir kara[illegible] almasını temenni etmişlerdi.

Fakat aradan bu kadar vakt[illegible] geçtiği halde karar hâlâ çıkma[illegible] dı. Gazetelerin her gün beyhud[illegible] yere sokağa attıkları kâğıtla[illegible] rın yekûnu gittikçe kabarıyor[illegible] Bu suretle bu kararın alınmas[illegible] ile elde edilmek istenen faydı[illegible] hasıl olmadığı gibi, bilâkis kâ[illegible] ğıtların heba edilmesiyle bir za[illegible] rar bile vücuda getiriyor.

Hükûmetin bir an evvel bu[illegible] zararı önlemesi için kat'î ted[illegible] birler almasını temenni ederiz.

MURAD SERTOĞLU

Almanyaya yapılacak ihracatın tevzii

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

mum müdürü dün İstanbul manifaturacılar birliğine gide - rek bir müddet meşgul olmuş - tur.

Dış ticaret teşkilâtında da değişiklikler

Haber aldığımıza göre dış ticaret ofislerinin bugünkü icablara göre daha iyi bir şekilde yürümesi için teşkilâtta bazı değişiklikler yapılacaktır.

Dış ticaret teşkilâtı idhalât, ihracat, tetkikat ve mukavelât servislerine ayrılmıştır. Diğer taraftan İstanbuldaki birliklerin de bir kâtibi umumilik altında toplanması muvafık görülmüştür. Kâtibi umumiliğe İstabunl takas şirketi müdürü Salihin tayini kuvvetle muhtemeldir.

Alman anlaşması

Türk - Alman anlaşması hükümlerine göre yapılacak ihracata dair tevziat listeleri İstanbul mıntaka ticaret müdürlüğüne gelmiştir.

Bugünden itibaren alâkadar birlik âzalarının iştirakiyle toplantılar yapılarak birlikler arasındaki tevziat mıktarı tesbit edilecektir.

İzmirden gelen haberlere göre İzmir tevziat işini tamamen ikmal etmiştir. Mersin ve Samsunda da faaliyet geçilmiştir.

Yeni anlaşmada mark gene eski kur üzerinden muamele görecektir.

Rumanyaya satılan ikinci parti tiftikler

Rumanyaya satılan ikinci parti tiftik ve yapağı için yapılan tevziat Vekâlet tarafından tasdik edilmiştir. Yeni sevkiyata yakında başlanacaktır.

No. 109 Yazan: Sami KARAYEL

KEL ALİÇONUN SON GÜREŞLERİ

Adalı Halil ile Katrancı birbirlerini yiyordu. Güreş o kadar acı gidiyordu ki, birbirlerini mağlûb edemiyecekleri gözükü-yordu. Eğer bu iki pehlivan berabere kalırsa Aliçonun karşısına çıka, çıka kimbilir hangisi çıkacaktı.

Hem Katrancı ve Adalıdan herhangi birisi galib dahi gelse yıpranmış olan vücudlariyle Aliçoya dayanmalarına imkân yoktu.

Aliço, yüzde yüz baş almıştı. Gene meydan bu koca kurda kalmıştı.

Aliço, yirmi beşinci senedir ki Kırkpınara hâkim olmuştu.

Adalı Halil, Katrancıyı mağlûb etmek için ezme ve zedeleme harekâtına devam ediyordu. Her vakit yaptığı gibi ayak güreşile hasmını el ense ve tırpanlarla yormak istiyordu. Fakat, Katrancı fevkalâde usta bir pehlivan olduğu için güreşi idare ediyordu.

Güreşin dördüncü saatlerine doğru Adalı Halil, Katrancıya bir çapraz gererek bastırdı. Hasmını yenmeğe çalışıyordu.

Lâkin, Katrancı kolaylıkla Adalının altından fırladı. Görülüyordu ki iki hasım yenişemiyeceklerdi.

Nitekim de öyle oldu. Beş saat bir boğuşmadan sonra akşam oldu. İki pehlivanı da berabere ayırmak için meydana yürüdüler.

Ne Adalı Halil ve ne de Katrancı güreşi bırakmak istemiyordu. Her iki taraf da inatçılık ediyordu.

Aliço, ayağında kisbet meydan yerinde bekliyordu. Adalı Halil ile Katrancıdan herhangisi galib gelirse onunla güreş tutacaktı.

Hınçooğlu Halil söyleniyordu:

— Usta, her ikisinde de hal kalmadı. Meydan gene senin?

Aliço; kızdı ve bağırarak:

— Ulan hal kalmış olsa ne yapacaklardı ki! dedi.

Adalı Halil ile Katrancı berabere kalınca güreşin tadı bozuldu. Ortada Aliçoya çıkacak olan pehlivan kalmamıştı.

Galib gelen pehlivanlar da meydanı Aliçoya bırakmışlardı. Bu belâlı adamla beyhude uğraşmakta mâna yoktu.

Güreşin tatsız geçtiğini güren ağalar, beyler kederlendiler.

Eğer, Aliço gelmemiş olsaydı, güreşler daha zevkli ve kıran kırana olacaktı.

Beyler, ağalar, paşalar gece çadırlarında dedikodu ediyorlardı. Serez beyleri Aliçoyu güreştirmek istiyorlardı.

Edirne beyleri de Adalı Halili tuttuklarından onlar da Adalıyı Aliço ile güreştirmek taraftarı idiler.

Fakat, Adalı Halil çok yorulmuştu. Katrancı ile beş saat güreş yapmak kolay değildi.

Serez beyleri, Edirne beylerine söyleniyorlardı:

— Adalı Halil, Aliço ile tutuşmuş olsaydı ne olacaktı sanki?

Edirneliler cevab veriyorlardı.

— Bu sefer ihtiyar Aliço muhakkak meydanı bırakacatı.

— Arıma yaptınız ha!.

— Öyle!..

— Adalı, Aliçoyu yenemez .. Seksen yaşına gelse gene yenemez, diye iddia ediyorlardı. Edirneliler, Adalıdan emindiler.. Serezliler cevab veriyorlardı :

— Katrancıyı ortadan çıkaramadı be!.

Edirneliler de mukabele ediyordu:

— Aliço; bu sene Katrancıyı da ortadan çıkaramaz.

Münakaşa büyüdü. Nihayet, paşalar, beyler, ağalar dil mücadelesini şu şekle döktüler:

— İsterseniz biz Aliçoyu güreştiririz.

Serezliler, Aliço için yüz altın koyuyorlardı. Edirneliler de yüz altın ortaya koydular..

Fakat, güreş ne vakit olacaktı. Çünkü, Edirneliler şu iddia da idiler:

— Adalı yorgundur.. Bir hafta geçmedikçe güreşemez.

Serezliler de hak veriyorlardı. Hattâ, daha fazla mühlet veriyorlardı. Fakat, bu münakaşalardan Adalı Halilin haberi yoktu.. Adalı beş saatlik güreş ten sonra, yatmış, horul horul uyuyordu.

İhtiyar Aliço da eski âdeti olduğu veçhile çingene çadırlarına gitmiş eğleniyordu. Çingene kızlarına şarkı söyletip göbek attırıyordu.

Beyler, güreşi kararlaştırdılar Aliço ile Adalı Halil Edirne de saray içinde güreşecekler di. Bu güreş on beş gün sonra olacaktı.

Adalı Halil ile Aliçonun Sarayiçindeki hususî güreşi oldukça sertçe idi.

Edirneliler, karar verip yüz altın ortaya koyduktan sonra, sabahısı Adalı Halile haber verdiler.

— Adalı, Aliço ile güreştireceğiz seni!..

— Yüz altın biz koyduk, yüz altın da Serezliler koydu.

— Güzel be!..

— İyi besle kendini..

— Ne vakit güreşeceğiz?

— On beş gün sonra..

— Nerede ?

— Edirnede saray içinde..

(Devamı var)

Askerlik işleri

Fatih Askerlik şubesi Reisliğinden:

1 — Emekli levazım yarbay Ali Şadi oğlu Ahmed Cevdet (323 - 327) ile,

2 — Hesab memuru Mehmed Kâmil oğlu Mehmed Tevfikin (2424) hemen şubeye müracaatları ilân olunur.

Eminönü Yerli As. Şubesinden:

316 ilâ 333 dahil doğumlu henüz askerliğini yapmamış süvari sınıfına mensub erat sevkedileceklerinden 29/7/1940 günü saat (9) da şubede bulunmaları ilân olunur.

Hastabakıcı Hemşire Kursları Hakkında:

Kadıköy Yerli Askerlik şubesinden:

1 — 15 eylûl 1940 tarihinden itibaren askeri hastahanelerde açılacak gönüllü hemşireler kursuna 5 eylûl 940 tarihine kadar kayıd muamelesi yapılacaktır.

2 — 30 - 40 yaşlar arasındaki okur yazar bayanlardan alınacaktır.

3 — Kurs müddeti 2.5 aydır. Devam saatleri öğleden sonra saat 14 den 17 ye kadardır. 5 eylûle kadar dır. İstekli bayanların (cumartesi günleri hariç her gün öğleden sonra Kadıköy yerli askerlik şubesinde kayıd muameleleri yapılacağından 2 aded vesika fotoğrafı ve nüfus cüzdanlarile müracaatları ilân olunur.

SPOR

Bugünkü At yarışları

Yarış ve ıslah encümeni tarafından tertip edilmekte olan İstanbul at yarışlarının üçüncüsü bugün öğleden sonra Veliefendi koşu yerinde yapılacaktır.

İlk iki hafta oldukça zevkli geçmiş olmakla beraber bu haftaki yarışlarda çok at bulunması için hem sportif tarafını zenginleştirecek, hem de bahsi müşterekleri daha cazib kılacaktır. Yarışların programını dercediyoruz:

Birinci koşu: Üç yaşında halis kan Arab taylarına mahsus olup mesafesi 1500 metredir. Sava, Ferhan ve Tuna nın iştirak edeceği bu yarış satış koşusudur.

İkinci koşu: Mesafesi 1600 metre ikramiyesi 620 liradır. Bu yarışa kazançları yekûnu 4500 lirayı doldurmayan üç ve daha yukarı yaştaki yerli yarım kan İngiliz atları iştirak edecektir. Adedleri dokuzu bulan bu atların yapacağı yarış hayli heyecanlı olacaktır.

İştirak edecekler: Poyraz, Birceste, Şehnaz, Mehlika, Tasvir, Nirvana, Nivana, Frufru, Neriman.

Üçüncü koşu: Mesafesi 2000 metre, ikramiyesi 310 liradır. Bu koşuya gelinceye kadar kazançları yekûnu 2500 lirayı geçmiyen üç ve daha yukarı yaştaki halis kan İngiliz atlarına mahsus centlmen koşusudur.

Sifkap, Parista, Mart, Gürayak, Thais, Mis adındaki atların iştirak edeceği bu yarışda en büyük şans en az kilo ile koşacak olan Misdedir.

Dördüncü koşu: Mesafesi 1800 metre, ikramiyesi 390 liradır. Üç ve daha yukarı yaşda halis kan İngiliz atlarına mahsus olan bu yarışa Komisraj, Tomru, Yatagan, Dandi, Abin Purö ve Taşpınar iştirak edeceklerdir.

Beşinci koşu: Mesafesi 2200 metre, ikramiyesi 300 liradır. Dört ve daha yukarı yaşlardaki halis kan Arab atlarına mahsus Hendikap koşusudur. İştirak edecekler: Yüksel, Karakuş, Can, Vural, Yaman, Ünlü.

Bugün ikili bahis beşinci yarışta dır. Üçüncü ve dördüncü koşular arasında çifte bahis, üçüncü, dördüncü ve beşinci koşular arasında da üçlü bahis vardır.

Kürek yarışları

Dün Büyükdere ile Bebek arasında bir kürek yarışı yapılmıştır. Hususî mahiyette olan bu yarış saat 17.30 da iki çiftelerin hareketi ile başlamıştır. Bu müsabakaya yalnız Galatasaray ile Beykoz ekipleri iştirak etmişler neticede Galatasaray 42 dakika ile birinci, Beykoz 47,30 dakika ile ikinci olmuştur.

İki çiftelerden sekiz dakika sonra hareket eden dört tekler yarışına üç ekip girmiş ve müsabaka heyecanlı geçmiştir. Bidayetten itibaren Galatasaray önü almış, gittikçe açarak ve çok güzel bir stil ile 40.30 dakikada birinciliği almıştır. İkincilik için Beykoz le Fenerbahçe çok çekişmişler dir. Fakat Beykoz 45.30 dakika ile ikinciliği almağa muvaffak olmuştur.

TİYATROLAR

RAŞID RIZA Tiyatrosu
HALİDE PİŞKİN beraber
28 Temmuz pazar günü akşamı
Gedikpaşa Azak bahçesinde
ONLAR ERMİŞ MURADINA
Komedi 3 perde

İZMİR HABERLERİ

İzmir fuarı açılma hazırlığı

İzmir, (Yeni Sabah) — İzmir onuncu enternasyonal fuarı 20 ağustos salı günü saat 18 de Kültürparkın Lozan kapısı önünde yapılacak büyük merasimle açılacaktır. Fuarın açılma merasiminde bulunacak binlerce davetliye, davetiyeleri gönderilmiştir. Belediye ve fuar reisi Dr. Behçet Uzun yakında Ankaraya giderek fuarımızın açılma merasimine büyüklerimizi sureti mahsusada davet etmesi kuvvetle muhtemeldir. Bu seneki fuara İngiltere, Sovyet Rusya, Yugoslavya, Rumanya, Yunanistan, Kardeş İran, Filistin, İtalya, Macaristan hükûmetleri resmen iştirak edecektir. İngiltere hükûmeti için büyük sergi sarayında en büyük pavyon kiralanmıştır. Fuarda teşhir edilecek İngiliz malzemesi eşya ve mahsulâtı İzmire getirilmiştir. Sovyetler pavyonu eşya ve makinelerinin de getirilmesine intizar ediliyor. Almanya ile Fransa hükûmetleri, bu seneki fuara resmen iştirak edeceklerini henüz bildirmediklerinden bundan sonra iştirak etmiyecekleri tahmin ediliyor.

Fuarda muhtelif pavyonlarda inşaat ve dekorasyon işlerinde çalışmak üzere Ankara ve İstanbuldan şehrimize mühim miktarda mühendis, dekoratör ve ressam gelmiş çalışmağa başlamışlardır. Fuar sahasında geceli, gündüzlü faaliyet devam etmektedir. Muhtelif vilâyetler pavyonlarının da tanzimine başlanmıştır. Her vilâyet, kendi mıntakasında yetişen mahsul ve her türlü mamulâtını kendi pavyonunda teşhir edecektir. İzmir vilâyeti ve İzmir Ticaret ve Sanayi Odası ile borsası pavyonlarında Ege bölgesinin her türlü mahsulüne nümuneler aid bulundurulacaktır. Bu nümuneler, şimdiden hazırlanmıştır. Vakıflar pavyonu da zengin ve mükemmel bir şekilde tanzim edilmektedir. Etibank Umum Müdür muavini, müteahhid ve mühendis ve dekoratörler le şehrimize gelmiştir. Fuardaki Etibank pavyonunun mükemmel surette tanzimi için çalışılmaktadır.

Sümerbank pavyonunda bu yıl satış da yapılacaktır. İş Bankası ve Trakya pavyonları da hazırlanmaktadır. Hatay pavyonunda bu güzel vilâyetimizin her türlü mahsulât ve mamulâtı teşhir edilecektir.

Kültürparkdaki sun'i göl, temizlettirilmektedir. On bin metre murabbahk geniş bir sahayı kaplıyan bu gölde fuar mevsiminde gondül, sandal safaları, mehtab âlemleri yapılacaktır.

Bir katil mahkûm oldu

İzmir (Yeni Sabah) — Tepecikte İhsan Zehranın umumi evinde sermaye Ankaralı Necmiye ile Ayşe Münevveri öldüren ve sermaye Fatma Aysel ile Şükriye ve Hidayeti ağır surette yaralıyan Ali Osman Polatın ağırcezadaki muhakemesi neticelenmiş, yirmi sene, sekiz ay, on gün hapsine karar verilmiştir. Katile yardım etmekle maznun Neşet, suçu sabit olmadığından beraet etmiştir.

Devlet Demiryolları İlânları

Muhammen bedeli 1600 lira olan 5000 Kg. külçe çinko 12/8/1940 pazartesi günü saat (10.45) on kırk beşte Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 120 lirahk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (6620)

Bandırma Malmüdürlüğünden :

Manyas gölü civarındaki Tuzla binası dahil olmak üzere «22518» yirmi iki bin beş yüz on sekiz lira bedel muhammenli balık avlamak hakkı ve resmi mirisinin 1 haziran 940 tarihinden mayıs 943 tarihine kadar 3 seneliği 25/7/940 tarihinden itibaren 14/8/940 tarihine müsadif çarşamba günü saat 15 de ihalesi yapılmak üzere 20 gün müddetle açık arttırmaya çıkarılmıştır. Muvakkat teminat bedeli muhammenin yüzde yedi buçuğudur. Talib olanların Bandırma maliyesinde müteşekkil satış komisyonuna müracaatları ilân olunur. «6614»

P. T. T. U. Müdürlüğünden :

1 — Taahhüdün ademi ifasından dolayı açık eksiltmeye konulan 5000 metre üç nakilli kurşun kabloya 14 temmuz 1940 tarihinde yapılan münakasasında talibi çıkmadığından eksiltmesi on gün uzatılmıştır.

2 — Muhammen bedeli 1250 bin iki yüz elli, muvakkat teminat 93.75 doksan üç yetmiş beş kuruş olup eksiltmesi 3 ağustos 940 cumartesi günü saat 11 de Ankarada evkaf apartmanının 3 üncü kapısından girilen birinci katındaki P. T. T. satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — İstekliler muvakkat teminat makbuz veya banka teminat mektubu ile kanuni vesikalarını hâmileri mezkûr gün ve saatte o komisyona müracaat edeceklerdir.

4 — Şartnameler Ankarada P. T. T. levazım, İstanbulda Valide hanında ikinci katta P. T. T. levazım ayniyat şube müdürlüklerinden bedelsiz olarak verilecektir. (4092) (6602)

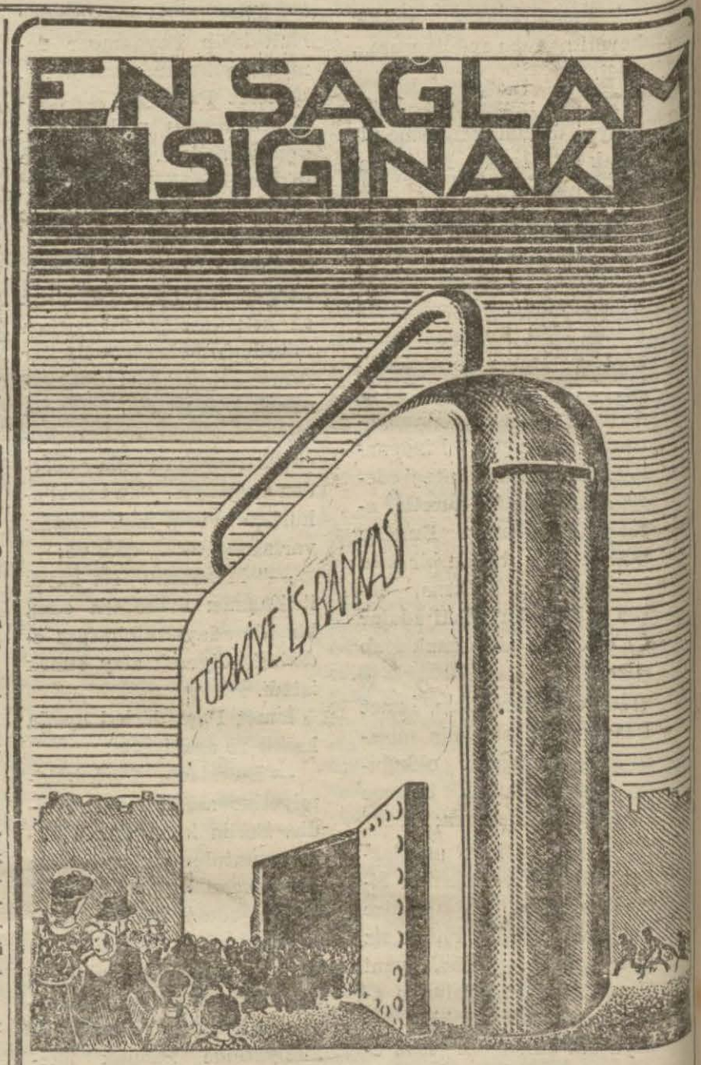

T. İŞ. BANKASI
1940 Küçük Carî Hesaplar İKRAMİYE PLÂNI

1940 İKRAMİYELERİ

1 adet	2000	lirahk	=	2000.—
3 »	1000	»	=	3000.—
6 »	500	»	=	3000.—
12 »	250	»	=	3000.—
40 »	100	»	=	4000.—
75 »	50	»	=	3750.—
210 »	25	»	=	5250.—

Keşideler: 1 Şubat, 1 Mayıs, Ağustos, 1 İkinciteşrin tarihlerinde yapılacaktır.

Sahibi: Ahmed Cemaleddin SARAÇOĞLU
Neşriyat Müdürü: Macid ÇETİN Basıldığı yer (Yeni Sabah matbaası)

Bir çalgıcının seyahati

22

Biz zaten korkmayız. Yalnız şatoda bir erkek bulunsun diye sizi yukarı aldık.

— Mösyö geldiği vakit ben yine kendi daireme gideceğim?

Mikaella yüzüme dikkatli dikkatli baktı:

— Bakalım, icab ederse dedi.

Şatoya muvasalatımdan beri kemanımı elime almamıştım. Bugün akhma geldi. Halbuki Mikaella bunu benden evvel hatırlamıştı ki:

— Mösyö Alfred Müller, çoktanberi kemanınızı dinlemedik. Bugün lûtfeder misiniz? dedi.

— Emredersiniz madmazel, kemanım odamda duruyor, şimdi gider getiririm.

— Hayır, bir hizmetçi kız gitsin getirsin.

— Hacet yok. Ben kendim alırım dedim.

Merdivenleri koşa koşa indim, bahçe kapısından odama girdim.

Keman torbası dolabda idi. Dolâbı açtım; torba toz içerisinde kalmıştı. Zaten torba beş on yerinden yamalı, kirli, renksiz bir şey idi. Kemanı içinden aldım. Torbayı orada bıraktırm. Kapıdan çıkacağım sırada bir boru sesi işittim. Şatonun kapısına bir posta arabası gelmişti. Hemen dışarı çıktım. Postacı bir mektub uzattı. Üzeri Mikaellaya yazılmıştı. Mündericatını merak etti. Lâkin mektup kapalı olduğundan anlıyamadım yukarı çıktım, Mikaella:

— Mösyö Alfred! Galiba posta arabası geldi, dedi.

— Evet Madmazel, namınıza bir mektub getirdiler.

— Ya! veriniz.

— Ben okuyayım mı madmazel?

— O da olur, amma evvel ben bakayım.

Mikaella mektubu açtı, okuduktan sonra Madam Sarinaya italyanca bir şeyler söyledi. İki kadın bir saat kadar konuştuktan sonra Mikaella:

— Yarın gidiyoruz Mösyö Alfred, dedi.

— Aman nereye madmazel?

— Teyzemin gittiği yere!

— Sebebi?

— Sonra anlarsınız, şimdi yol hazırlığına bakalım.

— Ben de gelecek miyim madmazel?

— Elbette, koca şatonun içerisinde yapyalnız oturamazsınız ya ?

Ertesi günü iki araba hazırlandı. Birine Madam Sarina ve Mikaella ile iki hizmetçi kız, diğerine de uşak ve aşçılar yerleşti. Mikaella benim için bir beygir tedarik etmişti. Ben de beygire binerek şatoyu terkettik.

— 5 —

O gün akşama kadar gittik, beygire binmeğe alışık olmadığımdan düşmemek için pek zahmet çekiyordum. İki araba pek süratli gidiyordu. Halbuki ben beygiri koşturamıyor, daima arabalardan geri kalıyordum.

Rakib olduğum beygir pek haşari idi. İkide birde çifte atıyordu. Benim binicilikteki meharetsizliğim hayvanın huysuzluğunu arttırıyordu. Hayvan acemiyi derhal tanıyor, mahmuz ve kamçı vurduğum halde kendi bildiğinden şaşmıyordu. İki araba epeyce yol almıştı. Akşam karanlığı bastı, Mikaellayı kaybedeceğimden korkuyordum. Madmazelin beni arabaya almaması pek çok canımı sıktı. Hiç olmazsa şimdiye kadar beygire binmediğimi nazarı dikkate almak yok mu? Mikaella bu kadar münasebetsiz değildir. Yine kabahat Madam Sarinadadır. Kim bilir karı:

— Adam şu geveze çalgıcıyı arabaya almıyalım, demiş Mikaella da muvafakat edivermiştir.

Kunduramın ökçeleri ile hayvanın karnını hırpalamağa başladım. Bir iki de kamçı yerleştirdim. Epeyce tesiri görüldü. On dakika sonra Mikaellanın arabasına yetiştim. Pencerenin hizasına gelerek:

— Aman madmazel beygir yürümüyor, dedim.

Uğursuz Sarina yine ağzını açtı:

— Zararı yok, yavaş yavaş geliniz.

— Affedersiniz madam, eğleniyorsunuz zannederim. Yavaş yavaş gel amma sonra arabaları kaybedersem ne şatonun yolunu biliyorum ne de gittiğiniz yeri.

— Siz de beygiri koşturunuz.

— Beygirim yürümüyor, siz arabaları yavaş sürseniz daha münasib olur.

— Bizim acele işimiz var.

— Sizin işiniz acele diye ben dağ başında mı kalayım?

— Canım kaybolmazsınız, merak etmeyiniz.

— Ya kaybolursam?

— Geçtiğiniz yerlerde buradan iki araba geçti mi? diye sora sora izimizi bulursunuz.

— Rica ederim madam eğlenmeyiniz!

Bu ana kadar söze karışmıyan madmazel Mikaella dedi ki:

— Eğlenmek değil Mösyö Alfred Müller. Madam Sarina sizin ile daima lâtife ediyor. Emin olunuz ki madam sevmediği adamla hiç lâtife etmez.

— Madmazel doğru söylüyor, Mösyö Alfred Müller, siz benim her sözüme güveniyorsunuz, lâkin ben sizin ile lâtife ediyorum.

Beygir üzerinde dura dura kalçalarım ağrımıştı. Hazır sırası gelmiş iken madmazele:

— Beni arabaya alır mısınız?

Demek münasib düşecek. Vakıa arabanın içerisinde de hizmetçi kızlar ile beraber dört kişi var. Bu araba Mikaella ile yolculuk ettiğimiz posta arabası kadar geniş olmadığından dört kişiden fazla yolcu istiabına elverişli değil idi, lâkin ben bir defa madmazele müracaat edersem elbette bir çaresini bulur dedim:

— Madmazel, beygir üzerinde pek rahatsız oluyorum, lûtfen arabaya beni de alır mısınız?

Mikaella gülerek:

— İyi amma Mösyö Alfred! Görüyorsunuz ki arabada yer yok.

Yoksa ben sizi beygire bindirir miydim? dedi.

— Ben ayakta da durabilirim madmazel.

— Hiç olur mu ya! Araba sarsıldıkça üzerimize yıkılırsınız, siz de rahatsız olursunuz biz de.

— Bari hizmetçi kızlardan biri şarı çıksa da ben arabaya girsem.

Madam Sarina kahkahayı salıverdi, hizmetçi kızlar da madama iştirak etti, Mikaella dedi ki:

— Hizmetçi kızın biri dışarı çıksın diyorsunuz amma, nereye çıksın?

— Meselâ benim rakib olduğum beygire Berta binecek olursa arabada bana da yer açılmış olur.

— Fakat Mösyö Alfred ne garib haliniz var? Hiç kadın beygire binir mi?

(Sonu var)